

АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТОСТЕЙ БУХГАЛТЕРА

ОЛЯДНІЧУК Н.В., к.е.н., доцент

Уманський національний університет садівництва

Розвинута й ефективно організована бухгалтерська справа є однією з невід'ємних елементів економіки країни. Професія бухгалтера формувалася тисячоліттями і принцип подвійного запису (тотожного відображення господарських операцій на рахунках), заснований Л. Пачолі, є інструментом обліку. Однією із основних функцій діяльності сучасного бухгалтера є участь в процесі виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність суб'єкта підприємницької діяльності зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

В сучасних економічних умовах господарювання значення бухгалтерської служби та обліково-економічної інформації значно підвищилося. Головною рисою висококваліфікованого бухгалтера є можливість забезпечити достовірність даних бухгалтерського обліку із застосуванням різних обліково-економічних методів. Творчий підхід до об'єктивного відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку дозволяє бухгалтеру здійснити процедуру обліку з максимально вигідними результатами для суб'єкта господарювання.

Стрімкі економічні перетворення вимагають удосконалення методів і принципів формування інформаційного забезпечення. Сучасний бухгалтер має досконало володіти основами технології виробництва, знати нормативну базу трудового і цивільного права, на високому рівні здійснювати діловодство, використовувати сучасні інформаційні технології в обліку, аудиті, оподаткуванні, аналізувати економічну інформацію та приймати рішення. Головний бухгалтер підприємства несе відповідальність за ефективність використання матеріальних та фінансових ресурсів та правильність відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

У теперішньому складному ринковому середовищі підвищуються вимоги до інформаційного забезпечення і підсилюються аспекти управлінського обліку, тому бухгалтер має володіти новими методами роботи в конкретній системі управління. Ведення бізнесу в сучасних умовах господарювання підвищує вимоги до якості обліково-економічної інформації з метою задоволення запитів користувачів. Формування якісних інформаційних масивів сприятиме прийняттю правильних управлінських і фінансових рішень.

При формуванні професійних компетентостей сучасного бухгалтера поряд з теоретичним засвоєнням навчального матеріалу, необхідне набуття майбутнім фахівцем досвіду практичної діяльності під час навчання у вищому навчальному заклад, тобто інтеграції професійної освіти практичної діяльності та прогресивних інформаційних технологій.

Здобувачі вищої освіти отримують сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей.

Важливість формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців облікового профілю визначається наступними чинниками:

- специфікою їх професійних обов'язків, що безпосередньо має відношення до вирішення їх обліково-економічних проблем;
- зростаючими вимогами ринкової економіки до професійної компетентності фахівців;
- необхідністю формування системи професійних особистісних якостей та знань (діловитості, компетентності, підприємливості, мобільності, відповідальності, вміння аналізувати економічні ситуації і приймати обгрунтовані рішення).

Для формування професійної компетентності у студентів потрібно сприяти формуванню здібностей творчої особистості, надавати їм можливість реалізовувати проекти, на основі яких вони будуть досліджувати певну обліково-економічну проблематику. Варто аголосити на тому, що використання технічних засобів навчання на базі нових інформаційних технологій, мультимедійних засобів розкриття інформації, створення комплексних педагогічних програмних засобів забезпечать отримання студентами теоретичних знань і практичних навиків та вмінь.

Вища освіта має бути орієнтована на інтеграцію в європейський освітній простір, що вимагає впровадження нових технологій професійної підготовки фахівців облікового профілю. Процес євроінтеграції передбачає підвищення мобільності та самостійності студентів у плані теоретичної та практичної підготовки. Професійна освітня спрямованість вимагає вдосконалення конкретних технологій навчання, що базуються на використанні новітнього спеціального програмного, інформаційного та методичного забезпечення. Базовою основою навчання має стати електронна (дистанційна) інформаційна навчальна система як складова новітніх освітніх інформаційних технологій у навчальному процесі.

Застосування новітніх інформаційних технологій при підготовці майбутніх фахівців облікового профілю сприяє підвищенню рівня пізнавальної самостійності, високому ступеню наочності й безперервному самоконтролю, засвоєнню знань та умінь, формуванню необхідних професійних компетентностей. Сучасні педагогічні програмні засоби дають можливість втілювати в практику індивідуалізацію професійного навчання. Використання на заняттях технологій мультимедіа сприяє підвищенню якості професійної підготовки за рахунок поєднання всіх можливих впливів на студентів одночасно (графіки, схеми, текст, звук, зображення тощо).

Необхідним є проведення відкритих лекційних та практичних занять, майстер-класів, семінарів-практикумів, на яких поширюється педагогічний досвід з підготовки фахівців та формуванню у них професійної компетентності.

Сучасна вища професійна освіта повинна забезпечувати усестронній розвиток особистості студента, сприяти його комунікативній підготовленості, формуванню професійних компетентностей, здатностей аналітично й абстрактно мислити.

Таким чином, в процесі формування економічних компетентностей

фахівця з бухгалтерського обліку необхідно застосовувати алгоритм (рис. 1):

Рис. 1. Алгоритм формування компетентостей бухгалтера

З метою усестороннього вивчення дисциплін обліково-економічного характеру, необхідно навчити студентів самостійно та наполегливо працювати над теоретичним матеріалом, виокремлюючи питання підвищеної складності для обговорення на аудиторних заняттях. Це один із методів інтерактивного навчання, що забезпечує студента в отриманні знань завдяки власній активності в процесі самостійного опрацювання та вивчення матеріалу. Отже, метою інтерактивного навчання є створення викладачем умов, за яких студент самостійно здобуватиме знання та моделюватиме власну компетентність своєї спеціальності.

Важливим аспектом є здатність студента аналізувати відповідний матеріал, виокремити складові, визначати їх вплив на результативну ознаку, творчо поєднувати частини або елементи в єдине ціле, а також кількісно та якісно оцінювати їх за певними критеріями. Для реалізації методів інтерактивного навчання необхідно змінити позиції студента і викладача, тобто вони стають рівноцінними учасниками навчальної діяльності, а саме: думка викладача не повинна бути беззаперечною; будь-яка думка студента має розцінюватися як прагнення до знань та самовдосконалення; результативність навчання досягається взаємними зусиллями викладача і студента.

Таким чином, у процесі формування фахівців обліково-економічного характеру необхідно застосовувати новітні методи і форми навчання, що відповідають вимогам сьогодення та формують професійні компетенції бухгалтера.